

عنوان درس (فارسی): کلیات علوم قرآنی

عنوان درس (انگلیسی): (Generalities of the Quranic Studies)

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

آشنایی با مهم‌ترین مباحث علوم قرآن، تاریخ قرآن و اسباب نزول

اهداف ویژه درس

آشنایی با تعریف علوم قرآن و جایگاه آن، شاخه‌های علوم قرآن، وحی، قرآن کریم، اعجاز قرآن، دسته‌بندی معارف قرآن، چگونگی نزول قرآن، آغاز نزول، ترتیب نزول، مکی و مدنی، اسباب نزول و اهمیت آن در فهم درست مقاصد قرآن، آرا و اقوال در گردآوری، ترتیب سوره‌ها و آیات، مصاحف، یکسان‌سازی مصاحف، تحریف ناپذیری قرآن، بیان آرا، ادله تحریف ناپذیری، نقد قائلان به تحریف قرآانات، علل پیدایش اختلافات قرآانات، تواتر قرآانات، انواع قرآانات، قراء سبعة، ناسخ و منسوخ

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در شناخت علوم قرآن و مهم‌ترین مباحث این درس و افزایش آگاهی‌های دانشجویان در رابطه با تاریخ قرآن و اسباب نزول آن و کسب مهارت جهت تشخیص آیات ناسخ از آیات مخصص

سرفصل درس

تعریف علوم قرآن و جایگاه آن، شاخه‌های علوم قرآن

وحی: تعریف وحی و اقسام آن

قرآن کریم، اعجاز قرآن، دسته‌بندی معارف قرآن چگونگی نزول قرآن، آغاز نزول، ترتیب نزول، مکی و مدنی، اسباب نزول و اهمیت آن در فهم درست مقاصد قرآن، آرا و اقوال در گردآوری، ترتیب سوره‌ها و آیات، مصاحف، یکسان‌سازی مصاحف، تحریف ناپذیری قرآن، بیان آرا، ادله تحریف ناپذیری، نقد قائلان به تحریف قرآانات، علل پیدایش اختلافات قرآانات، تواتر قرآانات، انواع قرآانات، قراء سبعة

ناسخ و منسوخ: تعریف نسخ، گونه‌های نسخ، شروط نسخ، فرق نسخ و تخصیص محکم و متشابه در قرآن

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	-	نوشتاری: ۹۰٪	-
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم‌افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد / هوشمند - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- معرفت، محمدهادی، **علوم قرآنی**، قم: مؤسسه فرهنگی تمهید، ۱۳۸۴ ش.

منابع فرعی:

- غفار، عبد الرسول، **المسیر فی علوم القرآن**، بیروت: دار مکتبه الرسول الاکرم (ص)، ۱۴۱۵ ق.

- عطار، داوود، **موجز علوم قرآن**، بیروت: مؤسسه الاعلمی، ۱۳۹۹ ق.

- معرفت، محمدهادی، **تاریخ قرآن**، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه، ۱۳۷۵ ش.

- حجتی، محمدباقر، **اسباب النزول**، تهران: وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغ، ۱۳۶۵ ش.

- صبحی، صالح، **مباحث فی علوم القرآن**، بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۷۷ ق.

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>

۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>

۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

